

TWEEDE-KAMERVERKIEZINGEN 1982

Het kabinet Van Agt/DenUyl (CDA/PvdA/D'66) is al snel gevallen en het minderheidskabinet-Van Agt is een overgangskabinet om vervroegde verkiezingen uit te schrijven. Onder aanvoering van Ed Nijpels wint de VVD tien zetels (van 26 naar 36 zetels).

verkiezingsdatum	8 september 1982
aantal uitgebrachte stemmen	8.273.963
opkomstpercentage	81,0

partij	pct.	zetels	winst/verlies
PvdA	30,4	47	+3
CDA	29,3	45	-3
VVD	23,1	36	+10
D'66	4,3	6	-11
PSP	2,3	3	
SGP	1,8	3	
CPN	1,8	3	
PPR	1,6	2	-1
RPF	1,5	2	
CP	0,8	1	+1
GPV	0,8	1	
EVP	0,7	1	+1

De PvdA herstelt zich van een zware nederlaag bij de Statenverkiezingen van maart en wint zelfs drie zetels ten opzichte van de Tweede-Kamerverkiezingen 1981. Grote verliezer is D'66, dat terugvalt van zeventien naar zes zetels. Het CDA verliest drie zetels. Nieuwkomers in de Kamer zijn de (extreem-rechtse) Centruumpartij van Janmaat en de Evangelische Volkspartij (EVP). De PPR verliest één zetel.

Na een niet al te lange formatie bereiken CDA en VVD begin november een akkoord over de vorming van het eerste kabinet-Lubbers.

Kernenergie in de verkiezingsprogramma's

Actualisering verkiezingsprogramma "Om een zinvol bestaan" Programma CDA Tweede-Kamerverkiezingen 1982

Inleiding (...)

Het 'genoeg' geldt ook ten aanzien van het gebruik van energie en de belasting van het milieu. Men moet daarom de particuliere auto meer selectief gebruiken. Het op diverse wijzen besparen van energie heeft aandacht, maar daarnaast is grotere voorzichtigheid dan voorheen geboden bij het gebruik van energiebronnen. Om een concreet punt te noemen: verdere bouw van kerncentrales achten wij thans niet toelaatbaar. (...)

Energie (...)

2.64 In ons dichtbevolkte land vindt nu geen verdere bouw van kerncentrales plaats, gelet op de nog onopgeloste problemen van productie en opslag van afval, mede in afwachting van de resultaten van de maatschappelijke discussie. Wel zal Nederland zijn kennis en kunde t.a.v. mogelijkheden van kernenergie en de eventueel daarmee gepaard gaande risico's moeten vergroten. Over openblijven of sluiten van de bestaande twee kerncentrales wordt in het licht van het bovenstaande eerst besloten na afloop van de brede maatschappelijke discussie. In samenwerking met onze partners moet een integrale Europese benadering van het vraagstuk worden bevorderd.

2.67 Een gemeenschappelijk energiebeleid van de EG, zowel intern als extern, wordt steeds meer noodzakelijk. Nederland bevordert met name Europees onderzoek naar veilig gebruik van kernenergie, alternatieve energie, nieuwe en milieuvriendelijke toepassingen van kolen, doelmatig en zuinig gebruik van energie, besparing en hergebruik van grondstoffen.

V Onderwijs en wetenschapsbeleid (...)

2 Benadering (...)

d. *Onder erkenning van de beperkte mogelijkheden die een klein land als Nederland heeft om de wereldomvattende wetenschappelijke en technologische ontwikkeling te beïnvloeden, is een nationaal beleid vereist. De overheid heeft een bijzondere verantwoordelijkheid wanneer het gaat om de invoering van belangrijke nieuwe technologieën, die naast grote voordelen ook potentiële risico's inhouden voor de samenleving (kernenergie, micro-elektronika, biotechnologie). In dergelijke gevallen moet de overheid in het algemeen belang voorwaarden kunnen stellen waaraan de uitvoering van onderzoek of het gebruik van nieuwe technologieën is gebonden. (...)*

Wetenschapsbeleid (...)

5.23 *Een hoge prioriteit moet worden toegekend aan de volgende gebieden van onderzoek, inclusief de daadwerkelijke toepassing van de resultaten van dat onderzoek:*

- *hergebruik van grondstoffen;*

- *energiebesparing. ontwikkeling van niet-uitputbare energiebronnen, vergroting van het rendement van (bestaande) systemen voor energieopwekking. Veilige toepassing van kernenergie; (...)*

XI Veiligheidsbeleid

3 Artikelen (...)

11.4 *De verspreiding van kernwapens naar landen die deze niet bezitten, wordt krachtig tegengegaan. Er wordt naar gestreefd dat landen die het non-proliferatieverdrag hebben ondertekend, van de grote mogelijkheden de garantie te krijgen, dat kernwapens nimmer tegen hen worden gebruikt en dat zij er nooit mee worden bedreigd. Nederland streeft naar uitbreiding van de controlerende bevoegdheden van het internationaal agentschap voor atoomenergie.*

1982 CPN Verkiezingsprogramma

VI Milieu en energie

Geen kernenergie, veilige energievoorziening.

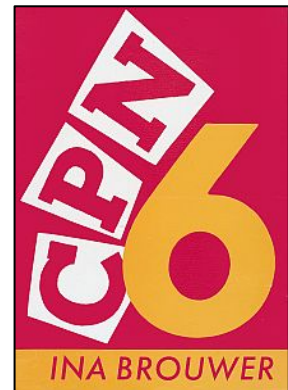
De strijd om de energievoorziening spitst zich toe. De Brede Maatschappelijke Discussie verspilt onnodig miljoenen. Volgens de CPN is maar een conclusie in het belang van de bevolking mogelijk: geen kernenergie en het ontwikkelen van methoden voor een schoon gebruik van steenkool als voorwaarde voor de toepassing ervan bij de electriciteitsopwekking.

Uitgangspunt voor een veilige energievoorziening zijn de bronnen die Nederland zelf ter beschikking heeft: aardgas, zon, wind en steenkool. Verder zijn allerlei besparingen gewenst die de verspilling van energiebronnen kunnen terugdringen.

Het onderzoek naar en de toepassing van duurzame energiebronnen zoals zon, water en wind moet met kracht ter hand worden genomen.

Een veilig energiebeleid gaat in tegen de machtspositie van de energiemultinationals. Het onder democratische controle brengen van de productie, exploitatie en distributie van energie is een noodzaak.

De kerncentrales Dodewaard en Borssele moeten onmiddellijk gesloten worden. Deelname aan internationale kernenergieprojecten als de UCN en Kalkar wordt beëindigd. Levering van atoomstroom aan Nederland zal worden voorkomen. Er moet worden opgetreden tegen het beleid van de Belgische en Westduitse overheden om juist langs de Nederlandse grens kerncentrales te bouwen.

Programma D'66

Tweede-Kamerverkiezingen 1982

III-b: De energieschaarste (...)

Bovendien is de gehele energiesituatie vol onzekerheden. Zowel t.a.v. de feitelijke voorraden winbare fossiele brandstoffen, als t.a.v. de prijs daarvan. Grote onzekerheden bestaan er ook over de gevolgen voor milieu en voor onze veiligheid, vooral bij gebruik van kernenergie, maar ook bij ondoordacht en massaal gebruik van steenkool. (...)

We willen het energiebeleid daarom baseren op de volgende overwegingen. (...)

- Daarnaast is er, mits onder goede milieucondities, een toenemende inzet van steenkool mogelijk. Vanwege de diverse aan kernenergie verbonden problemen wordt, zolang daarvoor geen verantwoorde oplossing in zicht is, kernenergie door ons als onaanvaardbaar beschouwd. (...)

Kernenergie

De aan de toepassing van kernenergie verbonden problemen zijn nog verre van opgelost. Weinig is bekend van de effecten op langere termijn van de zgn. 'lagere stralingsdoses', waaraan werkers in en omwonenden van kerncentrales blootstaan. Voor verwerking en opslag van radioactief afval zijn nog geen deugdelijke oplossingen aangedragen.

Uitbreiding van het nucleaire potentieel (door verspreiding van splijtbaar materiaal, gevoelige technologieën of kennis daarover) kan grote risico's inhouden voor de vrede. Harde bescherming van de kwetsbare centrales kan leiden tot het afglijden naar een politiestaat. Dat alles in overweging genomen, zijn wij van mening dat voor Nederland aan verdere toepassing van kernenergie en uitbreiding daarvan niet gedacht kan worden.

Ook op Europees gebied moeten we onze buurlanden in de ruimste zin tot de grootst mogelijke terughoudendheid trachten te bewegen.

Op grond van het feit dat voor het thans geproduceerde afval geen afdoende oplossing bestaat, daarbij in overweging nemend dat D'66 de huidige opwerkingscontracten met Cogema en BNFL afkeurt, dienen de bestaande kernenergiecentrales te Borssele en Dodewaard zo spoedig mogelijk te worden stilgelegd. D'66 zal in de BMD als haar mening uitdragen dat de kerncentrales gesloten dienen te blijven, tenzij er voor de aan deze centrales verbonden afval- en veiligheidsproblematiek toereikende oplossingen te vinden zouden zijn.

De kosten van sluiting dienen voor rekening van de nationale overheid te worden gebracht, evenals de gevolgen van lopende contracten die op basis van kernenergie zijn afgesloten.

De aan het gebruik van plutonium verbonden gevaren en te grote onzekerheden t.a.v. de 'haalbaarheid' van snelle kweekreactoren zijn zodanig dat Nederland van verdere medewerking aan de ontwikkeling van snelle reactoren en van opwerking dient af te zien. Nederland moet er naar streven dat de opwerkingsfabrieken in Cap la Hague en Windscale onder controle van het IAEA komen.

Verrijkt uranium kan vanuit Almelo naar onze opvatting alleen uitgevoerd worden naar landen die het 'Non-proliferatieverdrag' en het 'Verdrag van Londen' ondertekend hebben. De betekenis van kernfusie als eventuele toekomstige optie op de lange termijn zal uit voortgezet onderzoek, waarin ook Nederland actief moeten blijven, dienen te blijken. (...)

VI-b: Niet verspreiden van kernwapens (.....)

- Verhoging van de kernwapendrempel zowel in politiek als in technisch opzicht. Dat kan door een uiterste beperking van het gebruik van kernenergie, alsook door universele toepassing van het controlesysteem van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie. Door o.m. af te zien van het gebruik van plutonium, dienen de industrielanden hier het voorbeeld te geven. (...)

Europees energiebeleid

Een Europees energiebeleid dient ontwikkeld te worden, in eerste instantie gericht op energiebesparing. Toepassing van kernenergie dient, zolang daaraan verbonden problemen niet zijn opgelost, geen deel uit te maken van het Europese energiebeleid.

Verkiezingsprogramma Evangelische Volkspartij

De partij handhaaft haar verkiezingsprogram 1981

Energiebeleid

7- 3 Nederland trekt zich terug uit alle kernenergieprojecten. Nieuwe kerncentrales mogen niet worden gebouwd. Er moet spoedig tot sluiting van de bestaande kerncentrales worden overgegaan.

'Omdat het u wèl ga'

Verkiezingsprogramma 1982 GPV

Energie- voorziening

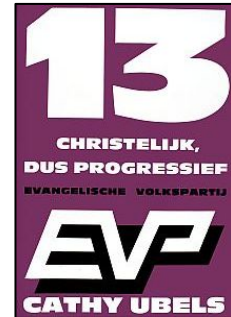
51. (...) Spreiding in het gebruik van energiebronnen is dan ook noodzakelijk. Tevens is het van groot belang onderzoek naar bruikbaarheid op grotere schaal van steenkool en van alternatieve energiebronnen alsmede van de kernfusie (energie uit waterstof, zonder uranium of plutonium) te intensiveren. (...)

Spreiding van energiebronnen is ook van belang bij de opwekking van elektriciteit. Vooralnog brengen zowel een verhoogde inzet van steenkool als van kernsplijting grote milieuproblemen met zich mee. Daarom moet de overheid het beleid richten op besparingen in het verbruik en daarnaast op het gebruik van restwarmte door het stimuleren van de toepassing van warmte-krachtkoppeling te stimuleren. Omdat alternatieve energiebronnen en kernfusie op korte termijn geen rol van betekenis kunnen vervullen, dient intensief onderzocht te worden op welke wijze de afvalprodukten van steenkoolverbranding en kernsplijting opgeslagen en verwerkt kunnen worden. De relatief kleine centrales in Borssele en Dodewaard moeten in productie blijven.

De maatschappelijke discussie over deze materie dient zo spoedig mogelijk te worden afgerond, waarna moet worden beslist over de bouw van nieuwe kerncentrales.

Ais tot deze bouw wordt besloten is tevens de totstandkoming van een nationaal kernafval-opwerkcentrum van belang, waarbij het verkregen plutonium weer in de Nederlandse energie-reactoren wordt omgezet in energie.

Zolang de veiligheid van ondergrondse opslag van kernafval niet verzekerd is, dient deze opslag niet te geschieden. Voorbereidende boringen dienen slechts na goede voorlichting in de desbetreffende streek te worden uitgevoerd.

'Manifest 82'

Programma PPR Tweede-Kamerverkiezingen 1982

Hoofdpunten (...)

- kiezen voor een energie-scenario dat sterk besparend werkt en vele tienduizenden arbeidsplaatsen schept; sluiting van de kerncentrales;

Programma PvdA Tweede-Kamerverkiezingen 1982

Energie (...)

De bestaande kerncentrales in ons land worden, zo spoedig als technisch mogelijk is, gesloten. Er worden geen nieuwe gebouwd. Er vindt geen opslag of dumping plaats van radioactief afval in zoutkoepels, zee of oceaan; proefboringen zijn daarom dan ook overbodig. De nationale overheid zorgt voor een aanvaardbare oplossing t.a.v. de nog bestaande radio-actief-afvalproblemen. De Nederlandse bijdragen aan Kalkar en Superphenix worden gestaakt. Ook geeft Nederland geen medewerking aan nieuwe verrijningskontrakten van Urenco, zodat de Ultra Centrifuge Nederland (UCN) na afloop van de nu bindende kontrakten gesloten kan worden. Kernsplijtingsonderzoek wordt alleen nog gericht op veilige ontmanteling en berging van bestaande splittingsystemen alsmede op medische toepassing van de kernfysica. Men

streeft er naar om in EG-verband te voorkomen dat onze buurlanden hun kerncentrales langs onze grenzen bouwen. (...)

Vrede en veiligheid (...)

De verspreiding van kernwapens wordt tegengegaan. Daarvoor is noodzakelijk: nucleaire ontwapening, terughoudendheid met betrekking tot een vreedzame toepassing van kernenergie, geen nucleaire leveranties aan landen die geen partij zijn bij het verdrag tegen de verspreiding van kernwapens, afzien van plutoniumopwerking, internationalisering van de gevoelige technologieën en internationaal splijtstoffenbeheer in het kader van de VN.

'Gerechtigheid verhoogd een volk' **Verkiezingsprogramma SGP 1982-1986**

Energie (...)

- Zolang onze toekomstige elektriciteitsvoorziening niet is veiliggesteld, valt aan kernenergie - helaas - niet te ontkomen. Terwille van de technische kennis en ervaring kunnen de kerncentrales in Borssele en Dodewaard daarom niet worden gesloten. Maar wel dienen er strenge veiligheidsmaatregelen te komen tegen straling en sabotage. Ook moet er een oplossing worden gevonden voor de verwerking en opslag van kernafval.

- In de brede maatschappelijke discussie moet eerlijke en zakelijke voorlichting worden gegeven over het voor en tegen van kernenergie in het kader van onze totale energiebehoefte in de toekomst.

Programma VVD Tweede-Kamerverkiezingen 1982

III Mens en toekomst (...)

7. Er dient een grondige en eerlijke afweging plaats te vinden van het gebruik van kolen, kernenergie en alle overige energiebronnen voor elektriciteitsopwekking. De belangrijkste factoren zijn:

- de gevolgen voor het milieu op korte en lange termijn;*
- de veiligheidsaspecten en de met de betreffende energiedrager verbonden risico's, waarbij onderzoek en proefnemingen op dit gebied voortgang moeten vinden;*
- de te verwachten elektriciteitsprijs onder diverse aannamen mede in het licht van onze internationale concurrentiepositie;*
- de afhankelijkheid van import uit het buitenland.*

Op grond van deze afweging en gehoord de resultaten van de maatschappelijke discussie moet zo snel mogelijk een beslissing worden genomen over het al dan niet uitbreiden van het aantal kerncentrales.

